

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.85g/2016

**privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.60
alin.(4) din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din
24 decembrie 2004**

*(temeiurile de contestare a actelor executorului judecătoresc
privind intentarea procedurii de executare)*

CHIȘINĂU

6 septembrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 18 iulie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 septembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în temeiul prevăzut la art.61 lit. b) și e) din prezentul cod” din art.60 alin.(4) din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de către avocatul Alexandru Prisac, în dosarul nr.2-4098/2016, pendinte la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 14 iulie 2016 de către judecătorul Olesea Țurcan din cadrul Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele cauzei

3. La 24 martie 2016, avocatul Alexandru Prisac a depus cerere de chemare în judecată privind contestarea actelor unui executor judecătoresc.

4. În argumentarea cerințelor, acesta a invocat în speță că încheierea privind intentarea procedurii de executare este ilegală.

5. În ședința de judecată din 21 iunie 2016, avocatul Alexandru Prisac a solicitat instanței ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „în temeiul prevăzut la art.61 lit. b) și e) din prezentul cod” din art.60 alin.(4) din Codul de executare, deoarece prin aplicarea prevederilor menționate se limitează posibilitatea de contestare a încheierii emise de executor privind intentarea procedurii de executare.

6. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

8. Prevederile relevante ale Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat M.O., 2010, nr. 214-220, art.704) sunt următoarele:

Articolul 60 Intentarea procedurii de executare

„(1) Procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de prezentul cod, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare.

(1^a) În cazul executării dreptului de ipotecă în temeiul contractului de ipotecă investit cu formulă executorie, procedura de executare se intentează cu prezentarea și examinarea documentelor prevăzute la art.34 alin.(6) lit.c) din Legea nr.142-XVI din 26 iunie 2008 cu privire la ipotecă.

(2) Creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art.30 din prezentul cod.

(3) În termen de 3 zile după primirea documentului executoriu, executorul judecătoresc emite o încheiere cu privire la intentarea procedurii de executare, pe care o expediază părților în procedura de executare în cel mult 3 zile de la emitere, și propune debitorului de a executa documentul executoriu în termen de 15 zile, fără să întreprindă acțiuni de punere în executare a documentului executoriu. La încheierea cu privire la intentarea procedurii de executare va fi anexat borderoul de calcul al cheltuielilor de executare legate de plata taxei de intentare și de arhivare a dosarului de executare.

(3^a) În cazul renunțării debitorului de a executa documentul executoriu în termenul menționat la alin.(3), executorul judecătoresc continuă procedura de executare, expediind părților o încheiere în acest sens, însoțită de borderoul de calcul al altor cheltuieli de executare, cu mențiunea că suma acestora, care urmează a fi încasată de la debitor, se va stabili ulterior în condițiile legii, iar debitorului îi va expedia și copia, certificată de executorul judecătoresc, de pe documentul executoriu.

(4) Încheierea privind intentarea procedurii de executare poate fi contestată doar de debitor, **în temeiul prevăzut la art.61 lit. b) și e) din prezentul cod**, în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.”

Articolul 61

Refuzul de a intenta procedura de executare

„(1) Executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă:

- a) documentul nu este de competența sa;
- b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat;
- c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din prezentul cod;
- d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislație;
- e) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat.

(2) Refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare nu este o piedică pentru prezentarea repetată a documentului executoriu spre executare după înlăturarea neajunsurilor.

(3) Încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare poate fi contestată de creditor în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

9. În motivarea excepției, autorul pretinde că dispozițiile contestate din art.60 alin.(4) din Codul de executare îngrădesc accesul liber la justiție.

10. Autorul excepției susține că, prin aplicarea prevederilor contestate, debitorul se află în imposibilitate de a contesta actele executorului judecătoresc privind intentarea procedurii de executare, fiind limitat doar la temeiurile prevăzute de art. 61 lit. b) și e) din Codul de executare.

11. De asemenea, autorul susține că prevederile menționate din Codul de executare contravin și art. 26 din Constituție, întrucât fiecare persoană are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Prisac, în dosarul nr.2-4098/2016, aflat la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul art.135 alin.(2) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reține că prerogativa cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele/actele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. Curtea menționează că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, în esență, temeiurile pentru contestarea încheierii privind intentarea procedurii de executare.

17. Curtea observă că autorul excepției susține că dispozițiile contestate încalcă principiul accesului liber la justiție, precum și dreptul la apărare, prevăzute de articolele 20 și 26 din Constituție.

18. Curtea reține că principiul accesului liber la justiție, consacrat de articolul 20 din Constituție, reprezintă dreptul oricărei persoane de a introduce o acțiune în justiție, implicând obligația corelativă a statului să soluționeze această acțiune.

19. În același timp, atât în jurisprudența Curții Constituționale, cât și în cea a Curții Europene s-a constatat în unanimitate că accesul liber la justiție nu este, în esență, un drept absolut și poate fi limitat atunci când limitările sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

20. Curtea relevă că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a te adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluționarea unei contestații și obținerea unei satisfacții, ci și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute. Or, executarea unei hotărâri judecătorești definitive reprezintă o etapă inseparabilă a procesului judiciar echitabil.

21. Curtea menționează că, potrivit prevederilor art.22 din Codul de executare, executorul judecătoresc are obligația de a întreprinde măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii și de a explica participanților la procesul de executare drepturile și obligațiile lor.

22. De asemenea, Curtea reiterează că, potrivit art.9 și 161 din Codul de executare, participanții la procedura de executare, alte persoane interesate, ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare, pot ataca actul în conformitate cu legea.

23. Cu referire la speță, Curtea reține că autorul excepției, deși invocă îngrădirea prin prevederile contestate a accesului liber la justiție, solicită să fie declarate neconstituționale anume prevederile, care permit contestarea în instanța de judecată a încheierii de intentare a procedurii de executare. Or, în virtutea art.60 alin.(4) din Codul de executare, încheierile de intentare a procedurii de executare pot fi contestate de debitor în temeiul art.61 lit. b) și lit. e), și anume „dacă termenul de prezentare a documentului spre

executare a expirat” sau „termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat”.

24. În context, Curtea menționează că legiuitorul, dimpotrivă, prin prevederile contestate oferă debitorului posibilitatea de a contesta încheierea emisă de executor privind intentarea procedurii de executare, astfel, argumentele din sesizare raportate la prevederile legale au fost invocate eronat.

25. Referitor la invocarea articolului 26 din Constituție, Curtea observă că dispozițiile contestate nu vizează dreptul la apărare, în așa fel, dispozițiile constituționale consacrate în articolul 26 din Constituție nu sunt incidente în cazul dat.

26. Prin urmare, în temeiul celor menționate, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 26 alin. (1) și 31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (1) și (3), 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în temeiul prevăzut la art.61 lit. b) și e) din prezentul cod” din art.60 alin.(4) din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de către avocatul Alexandru Prisac în dosarul nr.2-4098/2016, pendinte la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.*

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 6 septembrie 2016
DCC nr. 49
Dosarul nr. 85g/2016*